

Raport z ewaluacji

Obszar :

Procesy zachodzące w poradni

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Starogardzie Gdańskim.

Zespół sporządzający raport :

Krystyna Budzanowska

Zofia Kabała

Iwona Kuca

Czerwiec 2011r.

Obszar II- Procesy zachodzące w poradni

Poradnia jest placówką publiczną, działającą na terenie powiatu starogardzkiego. Zlokalizowana jest w okolicy dworca PKP oraz PKS, co umożliwia łatwiejsze dotarcie klientów z terenu powiatu, korzystających tylko z komunikacji publicznej. Co roku około 30% dzieci i młodzieży (w wielu od urodzenia do ukończenia edukacji w szkołach na terenie powiatu starogardzkiego) korzysta z oferty programowej placówki. Oferta jest co roku modyfikowana, dostosowywana do potrzeb środowiska z uwzględnieniem zapotrzebowania szkół i placówek, wniosków z obserwacji i bieżącej pracy.

Udziela się pomocy dzieciom i uczniom, mającym trudności edukacyjne, wychowawcze, emocjonalne, zdrowotne oraz ich rodzicom, opiekunom prawnym, wychowawcom i nauczycielom. Działania podejmuje się na podstawie pisemnego wniosku rodzica lub zgłoszonego zapotrzebowania szkół i placówek oświatowych. Bardzo różnorodny jest status społeczny rodziców. Zróżnicowana jest też sytuacja materialno-bytowa rodzin. Rodzice są jednak klientami wymagającymi, oczekującymi od poradni szerokich działań wspomagających i pomocowych oraz profesjonalnej diagnozy specjalistycznej.

Rodzice lub prawni opiekunowie pragną działań, które mają zmienić sytuację ich dzieci w szkole i w środowisku.

Poradnia świadczy wszelaką pomoc korzystając z gabinetów dobrze przygotowanych i prawidłowo wyposażonych w sprzęt i pomoce dydaktyczne do diagnozowania przyczyn zgłaszanych problemów oraz prowadzenia terapii lub konsultacji. Zajęcia grupowe odbywają się w wyremontowanej Sali, jednak zbyt małej jak na potrzeby wynikające z liczebności grup (klas szkolnych). Pomieszczenia poradni są czyste, estetyczne, kolorowe, przyjazne dziecku i rodzicowi.

Obejście poradni jest utwardzone z zagospodarowanym terenem zielonym. Rodzice mogą, w oczekiwaniu na diagnozowane dziecko, odpoczywać na ławkach pośród ozdobnych drzew i krzewów. Jest utwardzony parking dla pracowników i klientów poradni.

Pomocy dzieciom i młodzieży oraz wsparcia rodzicom i nauczycielom udziela wyspecjalizowana kadra pedagogiczna. Obecnie zatrudnionych jest 20 osób, w tym 4 logopedów, 8 psychologów i 8 pedagogów. Ze względu na awans zawodowy - 10 osób posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, 2 osoby są nauczycielami mianowanymi, 7 osób jest nauczycielami kontraktowymi i 1 osoba na poziomie nauczyciela stażysty. Nauczyciele chętnie doskonalą swoje umiejętności w ramach zespołów samokształceniowych. Nabywają nowe kwalifikacje i uzupełniają wiedzę specjalistyczną poprzez różne formy zewnętrzne kształcenia zawodowego. Często jako specjaliści dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami podczas konferencji, szkoleń, warsztatów, grup wsparcia.

Ponadto 5 osób pracuje na stanowiskach administracji i obsługi.

Poradnia uzyskała zgodę Pomorskiego Kuratora Oświaty do diagnozowania dzieci ze wszystkimi typami niepełnosprawności.

Informacja z przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej w PPP w Starogardzie Gd.

1. Celem ewaluacji wewnętrznej było:
  - pozyskanie informacji o stopniu realizacji procesów edukacyjnych w poradni.
2. Formy ewaluacji: analiza dokumentacji pedagogicznej, obserwacja, ankietowanie: nauczycieli poradni oraz nauczycieli szkół, uczniów i rodziców.
3. W badaniach posłużono się takim narzędziami jak: arkusze analizy dokumentacji, arkusz obserwacji, ankiet dla nauczycieli poradni i rozmowa, ankiet dla uczniów oraz rodziców, ankiet dla nauczycieli szkół.
4. Ewaluacji zadań dokonywał zespół powołany przez dyrektora poradni. Koordynatorem ewaluacji był dyrektor poradni.
5. Ewaluacja trwała w okresie od października 2010 do czerwca 2011r.
6. Raport z ewaluacji wewnętrznej

Przebieg ewaluacji :

Powołano zespół ewaluacyjny w składzie: Krystyna Budzanowska, Zofia Kabała i Iwona Kuca, zaproszono do współpracy wszystkich pracowników poradni.

Ewaluacja została przeprowadzona w okresie od 01.10. 2010 r. do 31. 05.2011r.

Badaniem objęto 84 klientów dorosłych, 33 rodziców dzieci korzystających z pomocy poradni, 16 pracowników merytorycznych poradni i 35 nauczycieli placówek oświatowych powiatu starogardzkiego.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł, od dyrektora, pracowników merytorycznych, dorosłych klientów placówki, rodziców uczniów korzystających z pracy poradni, partnerów organu prowadzącego, przy wykorzystaniu różnych metod badawczych. Przeprowadzono analizę dokumentacji (m.in. protokolarze, sprawozdania indywidualne i zespołowe, sprawozdania koordynatorów zadań statutowych, ankiety ewaluacyjne, dzienniki i zeszyty pracy, ankiety). Dzięki temu ewaluacja daje wyniki o dużej wiarygodności. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport.

Podstawa prawna : *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 07 października 2009r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.*

1.Poradnia ma koncepcję pracy

Koncepcja pracy uwzględnia warunki w jakich działa poradnia. Wstępem do niej jest sformułowanie misji, syntetyczne określenie celu głównego oraz określenie działań pracowników w głównych obszarach funkcjonowania.

Koncepcja została wstępnie opracowana przez zespoły problemowe na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu **29.04.2010 roku** pod kierownictwem dyrektora poradni.

Ostateczną wersję przedstawiono na posiedzeniu rady pedagogicznej w dniu **14 września 2010 roku.**

W razie potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz do roku, dyrektor na posiedzeniu rady pedagogicznej przeprowadza analizę. Wnioski stanowią podstawę do dokonania ewentualnej modyfikacji koncepcji.

Misja poradni :

Współpracując z rodzicami, dokładamy wszelkich starań aby zapewnić każdemu dziecku oraz młodzieży pomoc psychologiczno- pedagogiczną pozwalającą osiągnąć im wszechstronny i harmonijny rozwój , sukces edukacyjny i życiowy.

Komentarz:

Koncepcja pracy poradni jest analizowana i modyfikowana w razie potrzeby.

Placówka ma koncepcję pracy, która została przyjęta przez radę pedagogiczną oraz misję określającą kierunki jej działania, plan pracy określa cele i zadania na dany rok. Realizacja zadań statutowych jest odpowiedzią na zapotrzebowanie nauczycieli, wychowawców, rodziców i uczniów. Na ogół planowanie pracy odbywa się w taki sposób, aby umożliwić systematyczne konsultacje oraz spotkania zespołów samokształceniowych i szkolenia członków rady pedagogicznej przy jednoczesnym prawidłowym przebiegu informacji.

Plan pracy poradni zawiera zadania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych i rozwijaniu potencjalnych zdolności dzieci i młodzieży. W ofercie znajdują się propozycje zajęć do realizacji w szkołach i placówkach oświatowych oraz w poradni. Pracownicy pedagogiczni poradni wspomagają pracę nauczycieli szkół i placówek poprzez udział w posiedzeniach zespołów, konsultacje indywidualne oraz inne formy pomocy psychologiczno - pedagogicznej.

Procesy zachodzące w placówce służą realizacji przyjętej w poradni koncepcji pracy. W poradni dba się o prawidłowy przebieg i doskonalenie procesów edukacyjnych. Pracownicy merytoryczni potwierdzają w wywiadach, że koncepcja pracy poradni jest analizowana na radzie pedagogicznej. Dyrektor podsumowuje pracę, odbywa się dyskusja i wprowadza się do realizacji przyjęte wnioski.

Placówka osiąga cele zgodnie z polityką oświatową, doskonalą efekty swojej pracy.

Badanie wykazało, że główne założenia koncepcji pracy poradni oparte są na podstawowych zadaniach realizowanych w obszarach wynikających z zadań statutowych.

Świadczą o tym zapisy w protokole rady, dane z analizy dokumentów i przeprowadzonej ankiety. Koncepcja pracy jest znana pracownikom, partnerom i klientom.

Większość z 16 ankietowanych pracowników czuje się współautorami koncepcji i uważa, że jest ona wspólnym efektem ich pracy. Dla pozostałych uczestników ankiety, terminologia związana z koncepcją, misją, planowaniem pracy i zasadami współpracy w poradni nie do końca jest zrozumiała.

Jest to wielce niepokojący fakt, gdyż odbyło się szkolenie dotyczące ewaluacji, na bieżąco przekazywane są wszystkie zmiany w prawie oświatowym, dostępne są podstawowe dokumenty placówki.

Jedną z przyczyn takiej sytuacji, co potwierdzają wywiady z nauczycielami, jest w dalszym ciągu niewłaściwa komunikacja, oraz brak nawyków prawidłowej współpracy zespołowej, mimo że zarządzenia dyrektora wydawane są na piśmie i publikowane w zeszycie zarządzeń, na tablicy ogłoszeń oraz odczytywane na posiedzeniach rady pedagogicznej. Często różne informacje przekazywane są nauczycielom indywidualnie. Zauważalna jest bardzo dobra współpraca w małych grupach, co nie zawsze przekłada się na dobrą współpracę całej kadry pedagogicznej.

2. Oferta poradni umożliwia realizację zadań placówki :

Komentarz:

Monitoruje się realizację zadań placówki w kontekście potrzeb osób korzystających z oferty placówki.

Przeprowadzona ewaluacja potwierdziła, że oferta Poradni umożliwia realizację zadań placówki, wynika to z tego, że aktualna oferta pracy to jednocześnie plan pracy poradni na dany rok.

Nowo wprowadzone zadania do realizacji są wyszczególniane w planie pracy, uzyskujemy przez to dodatkową, jasną informację dotyczącą aktualnej oferty na dany rok. Na bieżąco monitoruje się realizację zadań, a oferta jest modyfikowana i wzbogacana zgodnie z zapotrzebowaniem osób oraz placówek dwa razy do roku.

Oferta programowa placówki odpowiada potrzebom klientów. Z wywiadów z klientami, partnerami oraz pracownikami merytorycznymi wynika, że najważniejsze potrzeby, to szeroko pojęta pomoc - diagnoza, orzecznictwo, terapia, doradztwo, działania interwencyjne, wspomaganie rozwoju, profilaktyka, psychoedukacja.

Zdaniem klientów biorących udział w ankietach poradnia odpowiada na wszystkie zgłaszane potrzeby. Placówka monitoruje poziom zaspokajania potrzeb klientów. Monitorowanie obejmuje analizę okresu oczekiwania na badania, absencji na badaniach, analizę formalno- merytoryczną opinii, analizę sprawozdań przedstawianych przez nauczycieli, organizację form terapeutycznych, pracę pracowników, hospitację, poznawanie potrzeb środowiska poprzez rozmowy z dyrektorami i pedagogami, analizę czasu pracy poradni oraz form przekazu informacji.

Dyrektor poradni koordynuje działania psychologów i pedagogów w szkołach oraz organizuje szkolenia dla nich z udziałem zewnętrznych wykładowców. Pracownicy poradni powoływani są do zadań specjalistycznych w razie sytuacji kryzysowych. W celu doskonalenia pracy poradni wprowadzono specjalizację pracowników w zakresie koordynacji działań w poszczególnych obszarach działalności oraz wykorzystano techniki komputerowe w celu unowocześnienia sposobu komunikowania się. Odpowiadając na potrzeby środowiska pracownicy pedagogiczni podejmują różne formy doskonalenia zawodowego, np. w zakresie integracji sensorycznej, terapii systemowej. Przyjmowane są priorytety w zakresie doskonalenia. W ostatnim czasie najważniejszym było uzyskanie przez pracowników poradni kwalifikacji do prowadzenia zajęć terapii pedagogicznej oraz diagnozy i terapii dzieci z autyzmem.

Systematycznie wprowadzane zmiany w ofercie placówki przyczyniły się do pełniejszego zaspokojenia potrzeb klientów.

Zapotrzebowania w postaci pism dyrektorów szkół i przedszkoli gromadzone są w segregatorze obejmującym rok szkolny i rejestrowane w dzienniku pism przychodzących. Dyrektor wyznacza osoby- specjalistów do realizacji poszczególnych zadań poprzez dekretację na piśmie- zapotrzebowaniu. Wykonanie zadania w zakresie formalnym sprawdzane jest na posiedzeniu Rady Pedagogicznej lub w rozmowach indywidualnych z osobami wyznaczonymi do jego realizacji. Stopień zaspokojenia potrzeb klientów diagnozowany jest poprzez analizę ankiet ewaluacyjnych warsztatów lub w rozmowach indywidualnych z dyrektorami szkół i przedszkoli oraz pedagogami szkolnymi.

Różnorodność podejmowanych przez poradnię działań w ramach zadań statutowych, ich nasilenie, realizowanie zadań ponadstandardowych, takich jak koordynacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w powiecie, organizowanie i prowadzenie szkoleń dla

nauczycieli w oparciu o bogaty warsztat pracy specjalistycznej , a przede wszystkim pozytywne opinie klientów, po raz kolejny potwierdzają, że poradnia odpowiada na zgłaszane potrzeby środowiska.

3. Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany i są efektem współdziałania nauczycieli.

Komentarz:

Procesy edukacyjne przebiegające w placówce są monitorowane i doskonalone.

Wnioski z monitorowania procesów edukacyjnych są wykorzystywane w planowaniu tych procesów. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych następuje w wyniku wspólnych ustaleń między nauczycielami.

Z analizy dokumentacji oraz rozmów i ankiet z pracownikami wynika, iż procesy edukacyjne przebiegające w poradni są planowane .

Na każdy rok szkolny opracowuje się „Plan pracy Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej - w Starogardzie Gd.” Zawiera on planowane zadania i czynności, między innymi : diagnozowanie, orzecznictwo, profilaktyka, warsztaty i terapia (z wprowadzaniem nowych form) i wykorzystaniem specjalistycznego sprzętu i oprogramowania.

Zaplanowana praca umożliwia systematyczne konsultacje, pracę zespołów i szkolenia nauczycieli oraz w miarę prawidłowy przebieg informacji.

Na podstawie prowadzonych śródrocznych i rocznych analiz realizacji indywidualnych planów pracy formułowane są wnioski do planowania nowych, jakościowo lepszych propozycji działania; powodujących wzbogacanie oferty placówki. Planowane jest doposażenie warsztatu pracy i modyfikowanie procedur.

Również w planowaniu procesów edukacyjnych uwzględnia się działania wynikające z potrzeb zgłoszonych w czasie nieformalnych rozmów pracowników dotyczących sposobu realizacji zadania, w tym nowych pomysłów na realizację.

Monitorowane i planowane są też potrzeby szkoleniowe pracowników, wynikające m.in. z zapotrzebowania środowiska i koncepcji rozwoju placówki. Planowanie następuje przed każdym nowym rokiem kalendarzowym , czego dowodem jest zapis uchwały dotyczącej planu doskonalenia zawodowego nauczycieli na rok 2011. Wspólnie planuje się doskonalenie pracowników poprzez kursy i szkolenia. Pracownicy doskonalą na bieżąco swój warsztat pracy, rozwijają umiejętności, poszerzają wiedzę w związku ze zmianami ustawowymi i podnoszą kompetencje zawodowe.

W roku szkolnym 2010/11 zaplanowano szkolenia rady pedagogicznej poradni: „Ewaluacja w poradni”, „Analiza przepisów prawa oświatowego.”, „Sposoby wspomagania ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych w celu poprawy efektywności kształcenia, w świetle znowelizowanego prawa oświatowego.”

Planowaniem pracy diagnostycznej zajmuje się jeden pracownik pedagogiczny, z uwzględnieniem kwalifikacji specjalistycznych pracowników. Uzupełnienie diagnozy planowane jest prawidłowo pod względem formalnym i merytorycznym, w przeważającej większości przypadków zgodnie z kwalifikacjami specjalistycznymi pracowników (dotyczące dzieci autystycznych, niedowidzących, o różnych niepełnosprawnościach, itp.).

Ponadto analiza dokumentacji wykazuje procesy edukacyjne nieplanowane, wynikające z bieżących potrzeb: interwencje w szkołach i placówkach, spotkania szkoleniowe dla rad pedagogicznych, udział w radach pedagogicznych w szkołach w zakresie organizowania pomocy psychologiczno - pedagogicznej, podejmowanie działań interwencyjnych w środowisku szkolnym, spotkania z rodzicami na wywiadówkach,

prowadzenie zajęć z rodzicami, współpraca z organizacjami i instytucjami prowadzącymi profilaktykę w środowisku, mediacje.

Pracownicy współpracują ze sobą przy analizowaniu warunków świadczenia usług dla klientów placówki. W wyniku analiz i ustaleń poprawiano warunki lokalowe i kolejność wykonywanych remontów. Wyremontowano gabinety, między innymi, pracowników merytorycznych, poczekalnię, utworzono szatnię dla młodzieży przychodzącej na warsztaty, zakupiono sprzęt i przeszkolono pracowników do terapii metodą biofeedback., na bieżąco doposaża się placówkę w metody badawcze, pomoce i literaturę specjalistyczną, sprzęt komputerowy, z podłączeniem do internetu i do sieci wewnętrznej.

Klienci zadowoleni są z warunków świadczenia pomocy. Ich zdaniem zdecydowanie poprawił się wygląd pomieszczeń i funkcjonalność poczekalni. Podkreślana jest estetyka zagospodarowania terenu zielonego wokół placówki oraz zabezpieczenie miejsc parkingowych. Zwiększyła się dostępność do usług poradni poprzez wydłużenie godzin jej otwarcia.

Procesy edukacyjne Poradni są monitorowane i analizowane.

Z analizy dokumentów wynika, iż monitorowaniu podlegają wszyscy pracownicy placówki. Monitorowanie odbywa się poprzez obserwacje prowadzone przez dyrektora podczas omawiania wyników badania z rodzicami lub dokonuje się podczas samych zajęć. W przypadku nowo zatrudnionych nauczycieli obserwacji podlega również proces diagnozy. W tym roku szkolnym obserwacji podlegały zajęcia prowadzone przez nauczycieli rozpoczynających pracę w poradni oraz posiadających krótki staż zawodowy. Również w tym roku szkolnym szczególnej obserwacji poddano zajęcia warsztatowe prowadzone poza poradnią. Ponadto dyrektor kontroluje dokumenty – karty indywidualne na bieżąco oraz dzienniki zajęć i dzienniki pracy indywidualnej pracownika poradni raz w miesiącu.

Wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego są samodzielną decyzją dyrektora. Wnioski organizacyjne z reguły przedstawiane są przez dyrektora i pracowników, a decyzje w tej sprawie podejmuje dyrektor.

Jednocześnie pracownicy merytoryczni sami monitorują procesy edukacyjne, utrzymując stały kontakt ze szkołą, z nauczycielami, psychologami, pedagogami szkolnymi, prowadząc wywiady, konsultacje z nauczycielami i rodzicami, ewaluację niektórych spotkań z uczniami i rodzicami. W tym roku szkolnym przeprowadzono ankiety dotyczące zajęć warsztatowych „Wybór drogi życiowej” – 34 ucz; „Każdy inny – wszyscy równi” – 18 ucz.

Wnioski z ewaluacji działań często mają charakter jakościowy, trudny do jednoznacznej oceny stopnia zadowolenia klientów. W celu porównywalności badań, należałoby opracować i wprowadzić ujednoczone narzędzie do ewaluacji zajęć.

Wspólnemu monitoringowi dyrektora i pracowników podlegają: struktura ilościowa i zakres badań, terapii i szkoleń w stosunku do zapotrzebowania, stosowane metody diagnostyczne oraz opinie i oceny klientów poradni.

Wyniki z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych. Według pracowników w procesie poprzedzającym formułowanie rocznych planów pracy odbywają się indywidualne konsultacje z dyrektorem oraz dyskusje i wnioski w zespołach samokształceniowych, które prezentowane są na radzie pedagogicznej. Ważną rolę w planowaniu odgrywają wzajemne rozmowy i ustalenia. Zdaniem dyrektora planowanie procesów jest wspólne, choć wstępną propozycję podaje dyrektor. Zarys planu powstaje z potrzeb klientów i pomysłów pracowników. Następnie jest on przedstawiany przez dyrektora, dyskutowany, modyfikowany i akceptowany przez radę pedagogiczną. W protokolarzu znajdują się ogólne zapisy z dyskusji oraz stosownych uchwał.

Pracownicy mają poczucie uczestnictwa w planowaniu procesów edukacyjnych poprzez realizację planu diagnozy i konsultacji zgodnie z tygodniowym planem pracy, opracowanym przez dyrektora placówki, samodzielne planowanie terminów realizacji dekreteowanego przez dyrektora zapotrzebowania na zajęcia warsztatowe lub zajęcia indywidualne, samodzielny dobór osób do terapii indywidualnej i grupowej, określania tematyki spotkań z rodzicami w szkołach i placówkach. Niekiedy jednak szkoły nie otrzymują w odpowiednio krótkim czasie, od typowanych przez dyrektora pracowników poradni informacji zwrotnej o planowanym terminie realizacji zgłoszonego zapotrzebowania na określone zajęcia.

Wszyscy pracownicy poradni współdziałają w tworzeniu procesów edukacyjnych, współdziałając w tworzeniu warunków sprzyjających zaspokajaniu potrzeb klientów. Z założenia pracownicy poradni współdziałają podczas pracy w składach diagnostycznych, zespołach orzekających, terapeutycznych, samokształceniowych, w realizacji programów i projektów i szeroko rozumianej terapii - współpraca logopedów prowadzących terapię, spotkania z pedagogami szkolnymi, konsultacje i interwencje w szkołach. Wspólnie prowadzone są warsztaty dla różnych grup klientów i terapia rodzin. Zespoły te współpracują na zasadzie zadaniowości. W poradni działają również zespoły samokształceniowe - pedagogów, psychologów i logopedów. W ramach pracy zespołów w tym roku szkolnym monitorowana jest zgodność pedagogicznych narzędzi badawczych z wymaganiami edukacyjnymi wynikającymi z nowej podstawy programowej. Pracownicy poradni mają w znacznej większości poczucie, że realizują zadania zgodnie ze swoim wykształceniem i kompetencjami zawodowymi; również że ich umiejętności mają wpływ na poszerzanie oferty programowej poradni. Czasami tworzenie procesów edukacyjnych poprzedzają programy pilotażowe dla zdiagnozowani stopnia zaspokajania zapotrzebowania ilościowego środowiska.

Zmiany w przebiegu procesów edukacyjnych są wynikiem zarządzeń dyrektora jak i wspólnych ustaleń dyrektora i pracowników. Zdaniem dyrektora na ogół cały zespół angażuje się w zmiany merytoryczne dotyczące szukania nowych metod, analizowanie zgodności metod ze zmieniającą się podstawą programową, doskonalenie jakości wydawanych dokumentów.

Zdaniem dyrektora, jednak nie wszyscy nauczyciele rozumieją podstawowe zależności w realizacji procesów edukacyjnych, więc należałoby usprawnić i zmodyfikować pracę zespołów samokształceniowych. Zespoły te powinny działać w czasie wolnym od zajęć i skupić się na metodyce pracy. Dla poprawy procesów edukacyjnych, część pracy nad metodyką powinna dotyczyć wszystkich pracowników i musi być tak zorganizowana, aby wszyscy mogli w niej uczestniczyć, za prawidłową pracę zespołów odpowiedzialni są liderzy. Zespół samokształceniowy psychologów powinien zastanowić się nad zmianą formy spotkań (nie jesteśmy placówką, w której prowadzi się superwizje), natomiast zespół logopedów powinien odbywać spotkania z większą częstotliwością. Najwięcej działań związanych z metodyką pracy podejmowanych jest przez zespół pedagogów.

Pracownicy mają poczucie, że ich głos jest brany pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji w zakresie rodzaju oferowanej terapii oraz realizacji programów i projektów. W miarę możliwości uwzględnia się opinie pracowników dotyczące zmian organizacyjnych, tematyki szkoleń, rad pedagogicznych i wzbogacenia oferty o nowe formy oferowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Jednocześnie pracownicy wyrażają potrzebę akceptacji dyrektora na samodzielne decyzje i zmiany organizacyjne, wynikające z oczekiwań klienta dla dogłębnego zbadania niektórych przypadków. Pracownikom poradni została przedstawiona procedura możliwości

przeprowadzenia rozszerzonej diagnozy. Zapisy ustaleń zawarte są w protokolarzu posiedzeń rady pedagogicznej.

Wśród zmian, które zostały wprowadzone w ostatnich latach, przy których uwzględniono opinię najczęściej wymieniano poszerzenie oferty poradni o nowe programy zajęć (w tym roku szkolnym 3 zgłoszone innowacje pedagogiczne), tematykę rad szkoleniowych, zmiany remontowe dotyczące gabinetów, możliwość udziału w szkoleniach, aktualizowanie testów.

Na skutek wspólnych ustaleń opracowano zmiany prowadzące do wzrostu jakości wydawanych opinii. Stworzono standardy pisania diagnoz i sformalizowanych zaleceń w opiniach – bardziej szczegółowe, rozbudowane i napisane językiem przystępnym dla rodziców i osób pracujących w szkole.

4. Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych .

Komentarz:

W poradni analizuje się dostęp do oferty, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.

Poradnia analizuje dostępność swojej oferty. Przy planowaniu oferty poradni brane są pod uwagę różne uwarunkowania, takie jak : zasoby kadrowe, pomysły pracowników, prawo oświatowe, a także warunki lokalowe.

Placówka uzyskuje informacje o dostępności swoich usług poprzez analizę czasu oczekiwania i analizę ilościową form pomocy na podstawie rejestru zgłoszeń, informacji zwrotnych od rodziców, szkół i placówek.

Przedstawiciele szkół uważają, że są dobrze poinformowani o działaniach placówki. Szczególnie wysoko pedagodzy szkolni oceniają współpracę z poradnią, wysoki poziom szkoleń. Wysoko oceniają spotkania z dyrektorem poradni dotyczące sposobu czytania opinii, dostosowania wymagań dla ucznia objętego badaniem oraz interpretację prawa oświatowego.

Natomiast oceny zadowolenia ze współpracy wydane przez nauczycieli szkół zawierały się w przedziale od 3 do 7 w 10 stopniowej skali. Wysoko oceniali nauczyciele udzielanie wyczerpujących informacji o sposobie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów z opiniami i orzeczeniami, organizację zajęć warsztatowych z zakresu profilaktyki zdrowotnej, preorientacji zawodowej, asertywności i bezpieczeństwa, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, opracowanie indywidualnych programów dla uczniów, spotkania w szkołach z nauczycielami rodzicami na zebraniach. Jednocześnie w ankietach nauczyciele zawarli swoje oczekiwania wobec poradni na kolejne lata współpracy.

Zgodnie z występującym zapotrzebowaniem na daną formę pomocy zmieniana jest liczba godzin przeznaczonych na diagnozy, terapię i inne zajęcia.

Z analizy dokumentacji wynika, iż dostępność jest dobra, co potwierdzają też wyniki przeprowadzanego nadzoru. Wszyscy uczniowie są diagnozowani w obrębie zgłoszonego roku szkolnego. Analiza dokumentacji wskazuje, iż obecnie czas oczekiwania na termin badania wynosi ok. 1 - 4 miesięcy, jednak okres realizacji pełnej diagnozy wynosi niekiedy 6 miesięcy. Zdaniem dyrektora poradni na opóźnienia w realizacji wydawania opinii istotny wpływ ma praca nauczycieli. Nadal nie wszyscy przestrzegają procedur wydawania opinii postdiagnostycznych i przepisów prawa oświatowego w tym zakresie.

Rytmiczność planowania pracy dostosowana jest do okresowych potrzeb klientów.

Z uwagi na strukturę zatrudnienia mniejsza dostępność jest do terapii pedagogicznej. Wydłużony niekiedy pozostaje czas oczekiwania lub realizacji zapotrzebowania

na nieplanowane, a zgłaszane interwencyjnie zapotrzebowanie szkół na spotkania lub warsztaty z radami pedagogicznymi i rodzicami.

Modyfikowane są zakres i formy pomocy w ramach obowiązków i kwalifikacji pracowników. Dostosowuje się godziny pracy do możliwości organizacyjnych klientów - do godzin pracy lub dojazdu rodziców, i świadczy usługi poza siedzibą poradni, również w domu ucznia. W przypadku badań lub terapii w domu, ustalany jest z rodzicami termin wizyty. Poradnia funkcjonuje w elastycznych godzinach pracy dogodnych dla klientów, często popołudniowych.

Dostęp do usług poradni podkreśla większość klientów. Ankietowani rodzice podawali różne informacje: niektórzy uznali, że usługi poradni są łatwo dostępne, jednak dla zamiejscowych utrudnione ze względu na dojazd i koszty. Część spośród ankietowanych uważa, że okres oczekiwania na realizację zgłoszenia jest zbyt długi.

Większość klientów poradni uznaje, że oferta placówki dostosowana jest do ich potrzeb. *Klienci oczekują najczęściej badań, terapii, wskazówek, a szkoły i przedszkola – zajęć warsztatowych, wsparcia merytorycznego i szkoleń. Z ankiety rodziców wynika zbyt mała dostępność klientów do terapii pedagogicznej. Powoli, ale systematycznie wzrasta ilość badań diagnozujących uczniów zdolnych. Utrzymuje się wysokie zapotrzebowanie na indywidualne określanie predyspozycji zawodowych wśród gimnazjalistów i licealistów.*

Klienci doceniają otwartość poradni na ich potrzeby, duży profesjonalizm i osobowość pracowników, podkreślają pozytywną atmosferę. *Rodzice są zadowoleni z diagnoz, terapii i porad, wskazując jednocześnie, że niekiedy oczekiwaliby bardziej dogłębnego rozpoznania i potraktowania problemu. Jednocześnie niektórzy ankietowani zgłaszają oczekiwania wobec poradni - wydłużone godziny przyjęć, cykliczne zajęcia w trakcie wakacji dla uczniów możliwość skorzystania z usług w soboty.*

Zgłaszają też potrzebę dalszego poszerzenia zakresu i różnorodności zajęć, spotkań psychologów i pedagogów z dziećmi, terapii pedagogicznej, warsztatów w szkołach, zwiększenia ilości indywidualnych zajęć pomocowych dla dziecka, warsztatów dla rodziców rozwijających kompetencje wychowawcze, organizowanie badań na terenie szkoły, ze względu na trudny dojazd, przyspieszenie terminu proponowanych zajęć.

Według rodziców należy wzmocnić akcję informacyjną o pracy poradni na terenie szkół. Wyrazem rosnącego autorytetu i zaufania wobec poradni są prośby rodziców o pomoc i interwencje w środowisku szkolnym w przypadku sytuacji trudnych.

Pracownicy poradni uważają, że aby poradnia w większym stopniu mogła zaspakajać potrzeby klientów, powinna posiadać aktualną stronę internetową o swojej ofercie, z możliwością pobierania dokumentów. Ponadto pracownicy uważają, iż przedstawiana oferta programowa poradni nie w pełni znajduje odzwierciedlenie w zakresie jej realizacji, nie zawsze zawiera faktycznie prowadzone formy pomocy.

Wnioski formułowane na podstawie informacji zwrotnych i analizy dokumentów są wdrażane. Analiza dostępności usług dla klientów spowodowała ustalanie proporcji między czynnościami diagnostycznymi, terapeutycznymi i innymi z zakresu obowiązków pracowników, podnoszenie kwalifikacji pedagoga do terapii pedagogicznej, zatrudnienie pedagoga specjalnego, dostosowanie godzin zajęć terapii indywidualnej i grupowej do zajęć szkolnych, uzgadnianie wizyt klientów w poradni, a w szczególnych przypadkach (dzieci chore) terminów i godzin diagnoz i terapii prowadzonych w domu ucznia. Pracownicy podkreślają, że w wyniku elastycznego dostosowania się do potrzeb klientów zwiększono ilość różnych form (warsztaty, zajęcia dla uczniów i rodziców) na terenie poradni, a także szkół i placówek; również w godzinach popołudniowych.

Wnioski i wskazane kierunki działań:

1. Klienci postrzegają poradnię jako otwartą na realizację ich potrzeb. Oferta programowa placówki jest stale poszerzana o nowe formy pomocy indywidualnej i grupowej.
2. Rodzicom, opiekunom i nauczycielom proponujemy grupy wsparcia. Prowadzimy działania zmierzające do aktywnego udziału tych grup w wychowaniu i edukacji dzieci. Motywujemy do samokształcenia, podnoszenia wiedzy, umiejętności nauczycieli, rodziców i opiekunów oraz uczniów.
3. Pracownicy Poradni są postrzegani przez klientów jako profesjonalści.
4. Monitoring i planowanie procesów służy przygotowaniu modyfikacji oferty zgodnie z oczekiwaniami klientów.
5. Proces zmian w Poradni jest w większości wynikiem wspólnych ustaleń między dyrektorem i pracownikami pedagogicznymi.
6. Wewnętrzny nadzór pedagogiczny poradni zapewnia jej rozwój, ponieważ wnioski z nadzoru wykorzystywane są do planowania pracy i służą do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu placówki.
7. Funkcjonująca w Poradni praca zespołowa wpływa na wspólne planowanie działań, rozwiązywanie problemów oraz doskonalenie metod i form współpracy.
8. Zauważalna jest bardzo dobra współpraca w małych grupach, co nie przekłada się na dobrą współpracę całej kadry pedagogicznej.
9. Nie wszyscy nauczyciele rozumieją podstawowe zależności w realizacji procesów edukacyjnych, należałoby więc usprawnić i zmodyfikować pracę zespołów samokształceniowych. Zespoły te powinny działać w czasie wolnym od zajęć i skupić się na metodyce pracy. Dla poprawy procesów edukacyjnych, część pracy nad metodyką powinna dotyczyć wszystkich pracowników i musi być tak zorganizowana, aby wszyscy mogli w niej uczestniczyć, a za prawidłową pracę zespołów odpowiedzialni są liderzy. Zespół samokształceniowy psychologów powinien zastanowić się nad zmianą formy spotkań (nie jesteśmy placówką, w której prowadzi się superwizje), natomiast zespół logopedów zwiększyć częstotliwość spotkań.
10. Podejmowanie różnych form pomocy psychologiczno - pedagogicznej odbywa się zgodnie z procedurami, w atmosferze bezpieczeństwa, dyskrecji i z poszanowaniem praw klienta.
11. Warunki lokalowe i wyposażenie placówki umożliwiają realizację jej zadań, mimo iż nie jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Nadal są podejmowane działania, których celem jest poprawa i świadczenie nowych usług.
12. Pracownicy uważają, iż przedstawiana oferta programowa poradni nie w pełni znajduje odzwierciedlenie w zakresie jej realizacji, nie zawsze zawiera faktycznie prowadzone formy pomocy - rozbieżność między ofertą a faktycznie prowadzonymi zajęciami.
13. W celu rozpowszechniania oferty poradni wskazane byłoby odświeżenie działań informacyjnych poradni (np. tablica na korytarzu głównym koło sekretariatu), uaktualnienie od niedawna dostępnej strony internetowej.
14. Nie dla wszystkich nauczycieli poradni - uczestników ankiety, terminologia związana z koncepcją, misją, planowaniem pracy i zasadami współpracy w poradni, jest do końca zrozumiała.
15. Kolejne badania planowane przez poszczególnych pracowników nie zawsze są zgodne z kwalifikacjami specjalistycznymi nauczycieli (dotyczące dzieci autystycznych, niedowidzących, o różnych niepełnosprawnościach, itp.).

16. Wnioski z ewaluacji działań często mają charakter jakościowy, trudny do jednoznacznej oceny stopnia zadowolenia klientów. W celu porównywalności badań, należałoby opracować i wprowadzić ujednolicone narzędzie do ewaluacji zajęć.
17. Niekiedy szkoły nie otrzymują w odpowiednio krótkim czasie, od typowanych przez dyrektora pracowników poradni, informacji zwrotnej o planowanym terminie realizacji zgłoszonego zapotrzebowania na określone zajęcia.
18. Na opóźnienia w realizacji wydawania opinii istotny wpływ ma praca nauczycieli. Nadal nie wszyscy przestrzegają procedur wydawania opinii postdiagnostycznych i przepisów prawa oświatowego.

Uwaga : w trakcie przeprowadzania ewaluacji zainstalowano stronę internetową o pracy Poradni, z możliwością pobierania wzorów dokumentów.

WWW.pppstarogard.prv.pl

Załącznik :

1. Szczegółowa analiza ankiet